TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. liepos 13 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Socialinės apsaugos sistemų taikymas – Darbuotojai migrantai – Asmuo, kuris pagal darbo sutartį ir savarankiškai dirba dviejose skirtingose valstybėse narėse – Taikytinų teisės aktų nustatymas – Reglamentas (EB) Nr. 883/2004 – 13 straipsnio 3 dalis – Reglamentas (EB) Nr. 987/2009 – 14 straipsnio 5b dalis – 16 straipsnis – Administracinės komisijos sprendimų poveikis socialinės apsaugos sistemų koordinavimui – Nepriimtinumas“

Byloje C-89/16

dėl *Najvyšší súd Slovenskej republiky* (Slovakijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas) 2016 m. sausio 28 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2016 m. vasario 15 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Radosław Szoja

prieš

Sociálna poisťovňa,

dalyvaujant

WEBUNG s.r.o.,

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas L. Bay Larsen (pranešėjas), teisėjai M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan ir D. Šváby,

generalinis advokatas M. Szpunar,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– Slovakijos vyriausybės, atstovaujamos B. Ricziová,

– Čekijos vyriausybės, atstovaujamos J. Vláčil ir M. Smolek,

– Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos C. S. Schillemans, M. Noort ir M. Bulterman,

* Proceso kalba: slovakų.

– Europos Komisijos, atstovaujamos D. Martin ir A. Tokár,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių kalba, 5 sk., 5 t., p. 72), iš dalies pakeisto 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 465/2012 (OL L 149, 2012, p. 4) (toliau – Pagrindinis reglamentas), 13 straipsnio 3 dalies ir 72 straipsnio, 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 987/2009, nustatančio Reglamento Nr. 883/2004 įgyvendinimo tvarką (OL L 284, 2009, p. 1), iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 465/2012 (toliau – Įgyvendinimo reglamentas), 14 ir 16 straipsnių ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 34 straipsnio 1 ir 2 dalių išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant Radosław Szoja, Lenkijos piliečio, kuris savarankiškai dirba Lenkijos Respublikos teritorijoje ir pagal darbo sutartį Slovakijos Respublikos teritorijoje, ir *Sociálna poisťovňa* (Socialinio draudimo įstaiga, Slovakija; toliau – Slovakijos socialinio draudimo įstaiga) ginčą dėl to, kad jam netaikyta Slovakijos sveikatos, pensijos ir nedarbo draudimų sistema.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Pagrindinis reglamentas

3 Pagrindinio reglamento 1, 15, 17 ir 45 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(1) Nacionalinių socialinės apsaugos sistemų koordinavimo taisyklės priklauso laisvo asmenų judėjimo sričiai ir turėtų padėti kelti jų gyvenimo lygį bei užimtumo sąlygas.

<…>

(15) Bendrijoje judantiems asmenims būtina taikyti tik vienos valstybės narės socialinės apsaugos sistemą, kad taikant nacionalinius teisės aktus būtų išvengta sutapimų ir dėl to susiklostančių sudėtingų situacijų.

<…>

(17) Siekiant kiek galima labiau garantuoti vienodą požiūrį į visus valstybės narės teritorijoje dirbančius asmenis, reikia nustatyti, kad pagal bendrą taisyklę jiems taikomi tos valstybės narės, kurioje atitinkamas asmuo dirba pagal darbo sutartį arba savarankiškai, teisės aktai.

<…>

(45) Kadangi valstybės narės negali pasiekti siūlomų veiksmų tikslo, būtent numatyti koordinavimo priemones, garantuojančias, kad būtų veiksmingai naudojamasi teise į laisvą asmenų judėjimą, ir todėl šis tikslas dėl minėtų veiksmų apimties ir poveikio gali būti geriau pasiektas Bendrijos lygiu, Bendrija gali numatyti priemones, vadovaudamasi subsidiarumo principu, apibrėžtu Sutarties 5 straipsnyje. <…>“

4 Šio reglamento 1 straipsnyje nustatyta:

„Šiame reglamente:

a) „darbas pagal darbo sutartį“ – bet kuri veikla arba statusas, laikomi tokiais pagal tos valstybės narės, kurioje verčiamasi šia veikla arba egzistuoja šis statusas, socialinės apsaugos įstatymus;

b) „savarankiškas darbas“ – bet kuri veikla arba statusas, laikomi tokiais pagal tos valstybės narės, kurioje verčiamasi šia veikla arba egzistuoja šis statusas, socialinės apsaugos įstatymus;

<…>

l) „teisės aktai“ – kiekvienos atskiros valstybės narės įstatymai, reglamentai ir kitos nuostatos bei visos kitos įgyvendinimo priemonės, susijusios su socialinės apsaugos sritimis, kurioms taikoma 3 straipsnio 1 dalis.

<…>

n) „Administracinė komisija“ – 71 straipsnyje nurodyta komisija;

<…>“

5 Minėto reglamento 11 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas, taikomi tik vienos valstybės narės teisės aktai. Tie teisės aktai taikomi remiantis šioje antraštinėje dalyje numatytomis nuostatomis.“

6 Pagrindinio reglamento 13 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatyta:

„1. Paprastai dviejose ar daugiau valstybių narių pagal darbo sutartį dirbančiam asmeniui taikomi:

<…>

3. Asmeniui, kuris paprastai dirba pagal darbo sutartį ir savarankiškai keliose valstybėse narėse, taikomi tos valstybės narės, kurioje jis dirba pagal darbo sutartį, teisės aktai arba, jeigu tokia veikla jis verčiasi dviejose ar daugiau valstybių narių, teisės aktai, nustatyti pagal šio straipsnio 1 dalies nuostatas.“

7 Pagrindinio reglamento 16 straipsnio „11–15 straipsnių nuostatų išimtys“ 1 dalyje nustatyta:

„1. Dvi ar daugiau valstybių narių, šių valstybių narių kompetentingos valdžios institucijos arba šių institucijų paskirtos įstaigos bendru susitarimu gali nustatyti 11–15 straipsnių nuostatų išimtis tam tikriems asmenims ar asmenų grupėms.

2. Asmeniui, gaunančiam pensiją arba pensijas pagal vienos ar daugiau valstybių narių teisės aktus ir gyvenančiam kitoje valstybėje narėje, gali, jo prašymu, būti netaikomi pastarosios valstybės teisės aktai, jeigu jam šie teisės aktai negalioja dėl darbo pagal darbo sutartį arba savarankiško darbo.“

8 Minėto reglamento 72 straipsnis suformuluotas taip:

„Administracinė komisija vykdo šias pareigas:

a) nagrinėja visus administravimo ir aiškinimo klausimus, kylančius iš šio ir įgyvendinimo reglamentų nuostatų arba iš pagal juos sudarytų sutarčių ar susitarimų, nepažeidžiant valdžios institucijų, įstaigų ir atitinkamų asmenų teisių naudotis teismais ir procedūromis, nustatytomis valstybių narių teisės aktais, šiuo reglamentu arba Steigimo sutartimi;

<…>“

Įgyvendinimo reglamentas

9 Pirminės redakcijos Reglamento Nr. 987/2009 14 straipsnio 5 dalies b punkte buvo numatyta:

„Taikant pagrindinio reglamento 13 straipsnio 1 dalį, asmuo, kuris „paprastai dirba pagal darbo sutartį dviejose ar daugiau valstybių narių“, visų pirma reiškia asmenį, kuris:

<…>

b) nuolat pakaitomis vykdo kelių rūšių veiklą, išskyrus labai nedidelės apimties veiklą, dviejose ar daugiau valstybių narių, neatsižvelgiant į veiklos rūšies keitimo dažnumą ir reguliarumą.“

10 Įgyvendinimo reglamento 14 straipsnio 5, 5b ir 8 dalyse įtvirtinta:

„5. Taikant pagrindinio reglamento 13 straipsnio 1 dalį, asmuo, kuris „paprastai dirba pagal darbo sutartį dviejose ar daugiau valstybių narių“, reiškia asmenį, kuris tuo pačiu metu arba pakaitomis toje pačioje įmonėje ar tam pačiam darbdaviui arba skirtingose įmonėse ar skirtingiems darbdaviams vykdo vienos ar daugiau rūšių atskirą veiklą dviejose ar daugiau valstybių narių.

<…>

5b. Siekiant nustatyti taikytinus teisės aktus pagal pagrindinio reglamento 13 straipsnį, neatsižvelgiama į nedidelės apimties veiklą. Įgyvendinimo reglamento 16 straipsnis taikomas visiems atvejams pagal šį reglamentą.

<…>

8. Taikant pagrindinio reglamento 13 straipsnio 1 ir 2 dalis, darbas „paprastai pagal darbo sutartį arba savarankiškai“ vienoje valstybėje narėje reiškia, kad ten vykdoma kiekybiškai didelė visos pagal darbo sutartį arba savarankiškai dirbančio asmens veiklos dalis, tačiau tai neturi būti didžioji šios veiklos dalis.

<…>“

11 Įgyvendinimo reglamento 16 straipsnyje nustatyta:

„1. Dviejose ar daugiau valstybių narių vykdantis veiklą asmuo apie tai informuoja gyvenamosios vietos valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos paskirtą įstaigą.

2. Paskirta gyvenamosios vietos įstaiga nedelsdama nustato, kokie teisės aktai taikomi atitinkamam asmeniui, atsižvelgdama į pagrindinio reglamento 13 straipsnį ir į įgyvendinimo reglamento 14 straipsnį. Toks nustatymas iš pradžių yra laikinas. Ta įstaiga informuoja apie tokį laikiną nustatymą visų valstybių narių, kuriose vykdoma veikla, paskirtas įstaigas.

3. 2 dalyje numatytas laikinas taikomų teisės aktų nustatymas tampa galutin[is] per du mėnesius nuo tada, kai atitinkamų valstybių narių kompetentingų valdžios institucijų paskirtos įstaigos apie tai informuojamos pagal 2 dalį, išskyrus atvejus, kai teisės aktai jau yra galutinai nustatyti remiantis 4 dalimi, arba bent viena iš atitinkamų įstaigų iki šio dviejų mėnesių laikotarpio pabaigos informuoja gyvenamosios vietos valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos paskirtą įstaigą apie tai, kad ji dar negali sutikti su nustatymu arba kad ji laikosi kitos nuomonės šiuo klausimu.

4. Jei nustatant taikomus teisės aktus kyla abejonių ir dėl to dviejų ar daugiau valstybių narių įstaigos arba valdžios institucijos turi palaikyti ryšius, vienos ar daugiau atitinkamų valstybių narių kompetentingų valdžios institucijų paskirtų įstaigų prašymu arba pačių kompetentingų valdžios institucijų prašymu atitinkamam asmeniui taikomi teisės aktai nustatomi bendru susitarimu, atsižvelgiant į pagrindinio reglamento 13 straipsnį ir įgyvendinimo reglamento 14 straipsnio atitinkamas nuostatas.

<…>

5. Valstybės narės, kurios teisės aktai nustatomi [laikomi] laikinai arba galutinai taikytinais, kompetentinga įstaiga nedelsdama informuoja atitinkamą asmenį.

6. Jei atitinkamas asmuo nepateikia 1 dalyje nurodytos informacijos, šis straipsnis taikomas gyvenamosios vietos valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos paskirtos įstaigos iniciatyva, kai tik ji sužino apie to asmens padėtį; tai gali įvykti tarpininkaujant kitai atitinkamai įstaigai.“

Slovakijos teisė

12 Pagrindinei bylai taikomos redakcijos *Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení* (Socialinio draudimo įstatymas Nr. 461/2003 su pakeitimais, toliau – Socialinio draudimo įstatymas) 3 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyta:

„Jeigu kitaip nenumatyta specialioje nuostatoje arba viršenybę prieš Slovakijos Respublikos įstatymus turinčioje tarptautinėje sutartyje, pagal šį įstatymą darbu pagal darbo sutartį laikytinas darbas, pagrįstas teisiniais santykiais, kuriais remiantis atsiranda:

a) teisė į atlyginimą už samdomą darbą pagal specialią nuostatą, išskyrus atlyginimą natūra, pagrįstą ankstesniais teisiniais santykiais, kuriais remiantis suteikta teisė į atlyginimą už samdomą darbą pagal specialią nuostatą, kuris mokėtas iš socialinio fondo lėšų,

<…>“

13 Socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Jeigu kitaip nenumatyta šiame įstatyme, darbuotoju sveikatos, pensijų draudimo ir nedarbo draudimo tikslais laikytinas fizinis asmuo, palaikantis teisinius santykius, kuriais remiantis atsiranda šio asmens teisė į periodiškai mokamą mėnesinį darbo užmokestį pagal 3 straipsnio 1 dalies a punktą ir 2 ir 3 dalis <…>“

14 Socialinio draudimo įstatymo 7 straipsnio 1 dalies c punkte numatyta:

„Šiame įstatyme darbdaviu laikomas:

<…>

c) fizinio asmens, dirbančio pagal darbo sutartį pagal 3 straipsnio 1 dalies a punktą ir 2 ir 3 dalis, atveju:

1. Fizinis asmuo, kuriam tenka pareiga mokėti darbuotojui 3 straipsnio 1 dalies a punkte ir 2 ir 3 dalyse numatytą atlyginimą, kuris gyvena Europos Sąjungos valstybėje narėje arba valstybėje Europos ekonominės erdvės susitarimo šalyje, išskyrus Slovakijos Respubliką, Šveicarijos konfederacijos teritorijoje arba valstybėje narėje, su kuria Slovakijos Respublika sudarė tarptautinę sutartį, kuri turi viršenybę prieš Slovakijos Respublikos įstatymus, arba

2. Juridinis asmuo, kuriam tenka pareiga mokėti darbuotojui 3 straipsnio 1 dalies a punkte ir 2 ir 3 dalyse numatytą atlyginimą, kurio paties arba jo filialo buveinė yra kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, valstybėje Europos ekonominės erdvės susitarimo šalyje, Šveicarijos konfederacijos teritorijoje arba valstybėje, su kuria Slovakijos Respublika sudarė tarptautinę sutartį, kuri turi viršenybę prieš Slovakijos Respublikos įstatymus.“

15 Socialinio draudimo įstatymo 14 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyta:

„Privalomuoju sveikatos draudimu draudžiami:

a) pagal darbo sutartį dirbantys darbuotojai, kaip jie suprantami pagal 4 straipsnio 1 dalį <…>“

16 Socialinio draudimo įstatymo 15 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyta:

„Privalomuoju pensijų draudimu draudžiami:

a) pagal darbo sutartį dirbantys darbuotojai, kaip jie suprantami pagal 4 straipsnio 1 ir 2 dalis <…>“

17 Socialinio draudimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Privalomuoju nedarbo draudimu draudžiami pagal darbo sutartį dirbantys darbuotojai, jeigu kitaip nenumatyta šiame įstatyme.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

18 R. Szoja yra Lenkijos pilietis, kuris, kaip matyti iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą, dirba pagal darbo sutartį Lenkijoje ir savarankiškai Slovakijoje, kur jis nuo 2013 m. vasario 1 d. įrašytas į nacionalinį apdraustųjų asmenų registrą.

19 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad iš *Zaklad Ubezpieczeň Spolecznych* (socialinio draudimo įstaiga, Lenkija, toliau – Lenkijos socialinio draudimo įstaiga) ir Slovakijos socialinio draudimo įstaigos susirašinėjimo matyti, kad dėl to, jog ieškovas pagrindinėje byloje gyvena Lenkijoje, kur taip pat dirba, Lenkijos socialinio draudimo įstaiga nusprendė, kad jam nuo 2012 m. liepos 1 d. taikomi Lenkijos socialinio draudimo teisės aktai pagal Pagrindinio reglamento 13 straipsnio 3 dalį, siejamą su Įgyvendinimo reglamento 14 straipsnio 5 dalies b punktu.

20 Šis Lenkijos socialinio draudimo įstaigos sprendimas buvo motyvuotas tuo, kad R. Szoja Slovakijos teritorijoje vykdoma veikla yra nedidelės apimties.

21 Todėl ši įstaiga 2013 m. balandžio 22 d. pagal Įgyvendinimo reglamento 16 straipsnio 3 dalį informavo Slovakijos socialinio draudimo įstaigą, kad R. Szoja nuo 2013 m. vasario 1 d. taikomi Lenkijos teisės aktai.

22 Slovakijos socialinio draudimo įstaiga neginčijo šio laikino sprendimo dėl taikytinos teisės, todėl šis nustatymas tapo galutinis pagal Įgyvendinimo reglamento 16 straipsnio 3 dalį.

23 Tuo remdamasi ši įstaiga nusprendė, kad R. Szoja nuo 2013 m. vasario 1 d. nedraudžiamas Slovakijos darbdavio privalomuoju sveikatos, pensijų draudimu ir nedarbo draudimu.

24 Šį sprendimą patvirtino Slovakijos socialinio draudimo įstaigos skundų tarnyba.

25 Nenustatytu laiku R. Szoja pateikė apeliacinį skundą dėl 2014 m. gruodžio 3 d. *Krajský súd v Žiline* (Žilinos apygardos teismas, Slovakija) sprendimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

26 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomone, Lenkijos socialinio draudimo įstaiga išnagrinėjo R. Szoja situaciją remdamasi Įgyvendinimo reglamento 14 straipsnio 5 dalies b punktu, todėl ši įstaiga, atsižvelgdama į savo sprendimą dėl jo situacijos, taikė Pagrindinio reglamento 13 straipsnio 1 dalį.

27 Taigi šis teismas mano, kad Pagrindinio reglamento 13 straipsnio 1 dalis skirta tik darbui pagal darbo sutartį, o šiuo atveju pilietis dirba pagal darbo sutartį ir savarankiškai skirtingose valstybėse narėse, todėl sąsajos kriterijus nustatant taikytiną teisę yra vieta, kurioje susijęs asmuo vykdo didžiąją savo veiklos dalį pagal Įgyvendinimo reglamento 14 straipsnio 8 dalį.

28 Be to, iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad Slovakijos socialinio draudimo įstaiga nesirėmė specialu susitarimu, kuriuo nukrypstama nuo Pagrindinio reglamento 13 straipsnio, pagrįsto šio reglamento 16 straipsniu, nuostatų.

29 Tokiomis aplinkybėmis *Najvyšší súd Slovenskej republiky* (Slovakijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Pagrindinio reglamento] 13 straipsnio 3 dalį, siejamą su [Chartijos] 34 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta teise gauti socialines pašalpas ir naudotis socialinėmis lengvatomis, tokiomis, kaip pagrindinės bylos aplinkybėmis, neatsižvelgiant į [Įgyvendinimo reglamento] 14 straipsnyje nurodytus patikslinimus, taigi nesant galimybės taikyti nurodyto reglamento 16 straipsnyje nustatytą procedūrą, galima aiškinti taip, kad vidaus teisės, taikytinos situacijai, kai asmuo kartu dirba pagal darbo sutartį ir savarankiškai, nustatymui neturi įtakos neilga darbo laiko trukmė ar mažas pagal darbo sutartį dirbančio darbuotojo atlyginimas, t. y. kad Įgyvendinimo reglamento 14 straipsnis siejamas su Pagrindinio reglamento 13 straipsnio 3 dalies aiškinimu?

2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai, ar iškilus dviejų reglamentų – Pagrindinio ir Įgyvendinimo – taikymo kolizijai, nacionalinis teismas jų nuostatas gali vertinti atsižvelgdamas į jų galią, t. y. į jų vietą Sąjungos teisės normų hierarchijoje?

3. Ar Pagrindinio reglamento 72 straipsnyje nurodytos administracinės komisijos pateiktą šio reglamento nuostatų išaiškinimą galima laikyti privalomu Europos Sąjungos institucijos pateiktu išaiškinimu, nuo kurio nacionalinis teismas negali nukrypti, ir dėl to negalima pateikti prašymo priimti prejudicinį sprendimą, ar tai yra tik vienas iš galimų Europos Sąjungos teisės išaiškinimų, į kurį nacionalinis teismas turi atsižvelgti kaip į vieną iš jo sprendimą pagrindžiančių aspektų?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

30 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo pirmuoju klausimu siekia sužinoti, ar Pagrindinio reglamento 13 straipsnio 3 dalį, siejamą su Chartijos 34 straipsnio 1 ir 2 dalimis, galima aiškinti neatsižvelgiant į Įgyvendinimo reglamento 14 ir 16 straipsnius.

31 Šiuo klausimu reikia priminti, kad vykstant SESV 267 straipsnyje nustatytai nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo bendradarbiavimo procedūrai, pastarasis teismas nacionaliniam teismui turi pateikti naudingą atsakymą, kuris leistų išspręsti jo nagrinėjamą bylą; be to, atsižvelgdamas į tai, jei reikia, Teisingumo Teismas turi performuluoti jam pateiktus klausimus (2017 m. gegužės 18 d. Sprendimo *Lahorgue*, C-99/16, EU:C:2017:391, 21 punktas).

32 Taigi reikia nurodyti, kad, atsižvelgiant į pagrindinės bylos faktines aplinkybes, išdėstytas sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, turi būti remiamasi ne Įgyvendinimo reglamento 14 straipsnio 5 dalies b punkto pirmine redakcija, o šio reglamento 14 straipsnio 5b dalimi.

33 Todėl pirmąjį klausimą reikia suprasti kaip pateiktą siekiant sužinoti, ar Pagrindinio reglamento 13 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad, siekiant nustatyti asmeniui, kaip antai ieškovui pagrindinėje byloje, kuris įprastai pagal darbo sutartį ir savarankiškai dirba skirtingose valstybėse narėse, pagal šią nuostatą taikytinus nacionalinės teisės aktus, reikia atsižvelgti į Įgyvendinimo reglamento 14 straipsnio 5b dalyje ir 16 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

34 Iš Pagrindinio reglamento 1 ir 45 konstatuojamųjų dalių matyti, kad jo tikslas – suderinti valstybių narių nacionalines socialinės apsaugos sistemas, siekiant užtikrinti veiksmingą asmenų judėjimą, ir taip prisidėti prie Sąjungoje judančių asmenų gyvenimo ir darbo sąlygų lygio pagerinimo.

35 Pagrindinio reglamento 11 straipsnio 1 dalyje nustatytas vienos taikytinos teisės principas, pagal kurį asmenims, kuriems skirtas šis reglamentas, taikomi tik vienos valstybės narės teisės aktai. Šiuo principu siekiama išvengti kelių valstybių narių teisės aktų taikymo vienu metu ir panaikinti nevienodą vertinimą, kuris yra Sąjungoje judantiems asmenims taikomų teisės aktų dalinio ar visiško sutapimo pasekmė (šiuo klausimu žr. 2006 m. kovo 9 d. Sprendimo *Piatkowski*, C-493/04, EU:C:2006:167, 21 punktą).

36 Remiantis pirmąja prielaida, pateikta Pagrindinio reglamento 13 straipsnio 3 dalyje siekiant nustatyti asmeniui, kuris įprastai pagal darbo sutartį dirba vienos valstybės narės teritorijoje ir savarankiškai dirba kitos valstybės narės teritorijoje, taikomus teisės aktus, šiam asmeniui taikomi valstybės, kurioje jis dirba pagal darbo sutartį, teisės aktai.

37 Vadinasi, situacijoje, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje, kai nustatyta, kad R. Szoja vienu metu pagal darbo sutartį dirba Slovakijoje ir savarankiškai Lenkijoje, jis turi būti laikomas patenkančiu į šios pirmosios prielaidos, numatytos Pagrindinio reglamento 13 straipsnio 3 dalyje, taikymo sritį.

38 Taip yra todėl, kad Įgyvendinimo reglamento, kurio tikslas yra nustatyti Pagrindinio reglamento taikymo taisykles, 14 straipsnio 5b dalyje numatyta, kad, nustatant taikytinus teisės aktus pagal Pagrindinio reglamento 13 straipsnį, neatsižvelgiama į nedidelės apimties veiklą.

39 Šiuo klausimu, kaip nurodyta šio sprendimo 20 ir 22 punktuose, iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagal Lenkijos socialinio draudimo įstaigos sprendimą R. Szoja Slovakijos teritorijoje vykdoma veikla yra nedidelės apimties ir kad taikytinų teisės aktų nustatymas tapo galutinis atsižvelgiant į Įgyvendinimo reglamento 16 straipsnio 3 dalį.

40 Todėl tokiam asmeniui kaip R. Szoja, kuris pagal darbo sutartį ir savarankiškai dirba skirtingose valstybėse narėse, taikytinus teisės aktus pagal Pagrindinio reglamento 13 straipsnio 3 dalį reikia nustatyti atsižvelgiant į Įgyvendinimo reglamento 14 straipsnio 5b punktą, kuris netaikomas nedidelės apimties veiklai.

41 Be to, reikia priminti, kad, kaip matyti iš Įgyvendinimo reglamento 14 straipsnio 5b punkto, šio reglamento 16 straipsnis taikomas visiems atvejams, numatytiems šiame 14 straipsnyje. Todėl tokiu atveju, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, taip pat reikia atsižvelgti į minėto reglamento 16 straipsnį, kuriame nustatyta tvarka, kurios turi būti laikomasi nustatant taikytinus teisės aktus pagal Pagrindinio reglamento 13 straipsnį.

42 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Pagrindiniame reglamente numatytos kolizinės normos yra privalomos valstybėms narėms ir negali būti leidžiama, kad į šių normų taikymo sritį patenkantys socialiniu draudimu apdrausti asmenys galėtų neutralizuoti jų poveikį, turėdami galimybę išvengti jų taikymo (šiuo klausimu žr. 2010 m. spalio 14 d. Sprendimo *van Delft ir kt.*, C-345/09, EU:C:2010:610, 52 punktą).

43 Dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimų, susijusių su Chartijos 34 straipsniu, svarbu nurodyti, kad šis straipsnis neturi įtakos išdėstytiems svarstymams, nes nė viena šio straipsnio nuostata nepanaikina Įgyvendinimo reglamento 14 ir 16 straipsnių taikymo pagrindinėje byloje svarbos.

44 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Pagrindinio reglamento 13 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad siekiant nustatyti asmeniui, kaip antai ieškovui pagrindinėje byloje, kuris įprastai pagal darbo sutartį ir savarankiškai dirba skirtingose valstybėse narėse, pagal šią nuostatą taikytinus teisės aktus, reikia atsižvelgti į Įgyvendinimo reglamento 14 straipsnio 5b dalyje ir 16 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

Dėl antrojo klausimo

45 Atsižvelgiant į atsakymą, pateiktą į pirmąjį klausimą, nereikia atsakyti į antrąjį klausimą.

Dėl trečiojo klausimo

46 Trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Pagrindinio reglamento 72 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad administracinės komisijos sprendimai yra privalomi.

47 Šiuo klausimu primintina, kad pagal suformuotą jurisprudenciją SESV 267 straipsnyje numatyta procedūra yra bendradarbiavimo tarp Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų priemonė, pagal kurią Teisingumo Teismas nacionaliniams teismams teikia Sąjungos teisės aiškinimą, būtiną pastariesiems priimant sprendimą dėl nagrinėjamų ginčų (2016 m. liepos 20 d. Nutarties *Stanleybet Malta ir Stoppani*, C-141/16, nepaskelbta Rink., EU:C:2016:596, 6 punktas ir nurodyta jurisprudencija).

48 Iš suformuotos jurisprudencijos taip pat matyti, kad, siekiant nacionaliniam teismui pateikti naudingą Sąjungos teisės aktų išaiškinimą, būtina, kad šis teismas nustatytų faktines ir teisines aplinkybes, su kuriomis susiję jo pateikiami klausimai, arba bent jau pateiktų hipotezes dėl faktinių aplinkybių, iš kurių kyla šie klausimai. Be to, sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą turi būti nurodytos tikslios priežastys, dėl kurių nacionalinis teismas kelia Sąjungos teisės aiškinimo klausimus ir mano, jog būtina Teisingumo Teismui pateikti prejudicinį klausimą (2016 m. liepos 20 d. Nutarties *Stanleybet Malta ir Stoppani*, C-141/16, nepaskelbta Rink., EU:C:2016:596, 7 punktas ir nurodyta jurisprudencija).

49 Šiuo klausimu svarbu pažymėti, kad prašymuose priimti prejudicinį sprendimą pateikta informacija turi leisti Teisingumo Teismui pateikti naudingus atsakymus ir suteikti valstybių narių vyriausybėms ir kitiems suinteresuotiesiems asmenims galimybę pateikti pastabas pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnį. Teisingumo Teismas privalo užtikrinti, kad ši galimybė būtų suteikiama, atsižvelgdamas į tai, kad pagal šią nuostatą suinteresuotosioms šalims yra pranešama tik apie sprendimą dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą (2016 m. liepos 20 d. Nutarties *Stanleybet Malta ir Stoppani*, C-141/16, nepaskelbta Rink., EU:C:2016:596, 10 punktas ir nurodyta jurisprudencija).

50 Šioje byloje reikia konstatuoti, kad trečiasis klausimas neatitinka šių reikalavimų, nes prašyme priimti prejudicinį sprendimą nepateikta pakankamai faktinių duomenų apie konkretų administracinės komisijos sprendimą ir galimą šio sprendimo poveikį pagrindinei bylai. Taigi Teisingumo Teismas neturi duomenų apie priežastis, dėl kurių atsakant į šį klausimą būtina išaiškinti prašomą Sąjungos teisę. Šiomis aplinkybėmis valstybės narės ir kitos suinteresuotosios šalys, kaip tai suprantama pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnį, negalėjo veiksmingai pateikti savo pastabų šiuo klausimu arba galėjo tik glaustai jas pateikti.

51 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, trečiasis klausimas pripažintinas nepriimtinu.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

52 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo, iš dalies pakeisto 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 465/2012, 13 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad, siekiant nustatyti asmeniui, kaip antai ieškovui pagrindinėje byloje, kuris įprastai pagal darbo sutartį ir savarankiškai dirba skirtingose valstybėse narėse, pagal šią nuostatą taikytinus nacionalinės teisės aktus, reikia atsižvelgti į 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 987/2009, nustatančio Reglamento Nr. 883/2004 įgyvendinimo tvarką, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 465/2012, 14 straipsnio 5b dalyje ir 16 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

Parašai.